

Dobbelt Front.

De to borgerlige Blade, »Tingakrossur« og »Dimmalætting«, har fornødt indeholdt Artikler, rettet mod undertegnede, i Anledning af de to Artikler jeg har skrevet henholdsvis i Nr. 5 og 7 af nærværende Blad.

Først et Par Ord til »Tingakrossur«.

Bladet hævder, at naar Færøerne har opnaaet Selvstyre, saa raader Folket selv for sin Skæbne, derfor er Kravet om Selvstyre det, der overskygger alt andet.

Erfaringen viser, at denne Betragtning ikke altid holder Stik. Historien kender adskillige Eksempler paa, at »javnadarmenn« fulgte Rigmændens Klasseinteresser. Til Brug for disse Interessers Fremme havde man Anvendelse for »javnadarmenn«. Naar dette Maal var naaet, og »Folket skulde til at raade for sin egen Skæbne«, saa benyttede Rigmændene deres økonomiske Magtstilling til at indrette Samfundet saaledes, som de ønskede det, saa var Kærligheden til »javnadarmenn« ophørt. Denne Kendsgerning har gjort »javnadarmenn« betænkelige, naar borgerlige Elementer i skønne, lyriske Vendinger kvad Nationalismens Pris. Som oftest var dette nemlig kun en Maske, der skulde dække over privatkapitalistiske Klasseinteresser. Til Brug for disse Interessers Fremme havde man Anvendelse for »javnadarmenn«. Naar dette Maal var naaet, saa lod man dem sejle deres egen So. Saa kunde de selv begynde en Kamp for det sociale Spørgsmaal. Og som Medkæmpere i dette Arbejde fandt »javnadarmenn« ikke Selvstyreflokkens Topfigurer. De havde da forlængst meldt sig i Modstandernes Lejr.

Men ikke noget lignende kan ventes at vilde ske, hvis Selvstyrepatriet her paa Færøerne naar sit Maal. Har de Folk, som nu er toneangivende indenfor Selvstyrepatriet, saadanne sociale Interesser, at de falder sammen med »javnadarmenn«? Næppe. Men de Folk har Brug for den arbejdende Klasse til Fremme af deres Særinteresser. Dette Formaal søges fremmet under Nationalismens Maske, og derfor ønsker man ikke fra den Lejr at tale om det sociale Spørgsmaal, thi man ved, at naar sidstnævnte Sag kommer i Forgrunden, saa bliver der andre Delingslinjer end de, der nu er gældende i færøsk Politik.

Tror nogen, at Storbonden Patursson, Sagfører Mitens, Købmand Lambaa m. fl., der nu er de højstallende indenfor Selvstyreflokket, er Arbejdernes og Smaaakaarsfolkernes Venner. Tror nogen, at sidstnævnte er Arbejdernes Talsmand, naar den hævder Arbejdsgiverforening drøfter de Kaar, hvorunder Arbejderne skal tjene til deres daglige Brød. Saafremt »Tingakrossur« skulde nære Tvivl i saa Henseende, anbefales det Bladet at undersøge, hvor Hr. Lambaa var at finde, da »Arbeidsmannafelagi« sidste Gang fik deres Overenskomst opsagt. Eller har nogen mon set, d'Hrr. Patursson eller Mitens i Lagtinget har paatalt den sociale Uretfærdighed, adskillige Sogneforstandere begraar, ved at yde fattige, gamle Mennesker aldeles skandaløse lave Alderdomsunderstøttelser. Trods ivrig Søgen har jeg ikke kunnet finde noget herom. Jeg vilde være »Tingakrossur« taknemlig, saa fremt Bladet vilde oplyse mig om, naar og hvor det er sket.

Nej, »javnadarmenn« skal ikke være Selvstyreflokkens »Hale«, dem, der skal levere Stemmerne til d'Hrr., saa de under Nationalismens Dække kan fremme deres særlige Klasseinteresser. »Javnadarmenn« skal, i Tro til egen Styrke, føre deres egen sociale Politik uden Direktiver fra dette eller hint Sagfører eller Købmandskontor eller fra Kirkebo. Sker det, at Forholdet til Riget bliver aktuelt, saa afgør det socialdemokratiske Parti kompetente Forsamlinger her paa Færøerne, hvorledes Partiets Stilling her skal være, og dette finder Sted, ganske uanset hvad der saa herom menes af »Tingakrossur« og de Faktorer, der bestemmer dette Blads Politik.

Naar »Tingakrossur« sluttelig meddeler, at Bladet har været Talsmand for sociale Krav, skal dette ikke benægtes, men Vægten bør lægges paa Ordet »har«. Thi Bladet er jo forlængst ophørt hermed. De Faktorer, der bestemmer dette Blads Retningslinjer, ønsker nemlig ikke det sociale Spørgsmaal sat under Debat i nævnte Blads Spalter. Og dem derom, dette skal vi fra vor Side ikke blande os i. Vort Blad vil til enhver Tid kunne findes paa den Linje, der kæmper for Kravet om social Retfærdighed. Her vil »Tingakrossur« kunne finde os, hvad enten Bladet ønsker at være vor Medkæmper eller stiller sig som Modstander. For os gælder Politik nemlig Sagen og ikke personlige Geschäftsinteresser. Kan de toneangivende indenfor Selvstyreflokket sige det samme?

Herved mener jeg Debatten om »Stevnuskraína« fra min Side kan betragtes som afsluttet.

Sluttelig en Bemærkning til »Dimmalætting«. Bladet skriver i sit Nr. 52, at

»Redaktør Anton Nielsen, »Føroya Social-Demokr.«, faar en værre Omgang i sidste Nummer af »Tingakr.«, men i Stedet for at svare herpaa, giver Hr. Nielsen sig til at klø los paa Folketingsmand Samuelsen og »Resultaterne af hans Sambandsvirksomhed«. Er dette ikke at rette Smæde for Bager? Men Grunden er maaske den, at Hr. Nielsen ikke ønsker Sambandsvirksomhed og derfor ikke vil modsigge Selvstyrepatriet? I saa Fald er de politiske Linjer jo klare.»

Ved at læse ovenstaaende Svar til »Tingakrossur« er »Dimmalætting« formentlig klar over Socialdemokratiets og undertegnede Stilling til Selvstyrepatriet.

Hvad angaar Stillingen til Sambandsvirksomheden, kan der senere blive Anledning til at komme tilbage hertil. Et skal dog allerede siges nu og det saa tydeligt, at enhver Misforståelse er udelukket: Den Sambandsvirksomhed, der praktiseres af Hr. Samuelsen og som gaar ud paa, at Folketingsmanden melder sig til Tjeneste hos det mest arbejderfjendtlige Parti i Riget, Venstre, og sammen med dette Parti odelægger den sociale Lovgivning, det er enhver Socialdemokrat baade i Danmark og paa Færøerne Modstandere af. Anton Nielsen.

Venner af Menigheden, som vil støtte Bazaren til Fordel for Thors-havns Kirkes Orgel, opfordres venligst til at indsende eventuelle Bazargenstande. — Bazargenstandene kan indleveres i Kommuneskolen Mandag og Torsdag fra 4—7 Eftermiddag.

Komiteen.

Fiskeriet.

Engelske Betragtninger.

I »Fishing News« læser vi følgende, som sikkert ogsaa vil interessere vore Læsere her paa Øerne:

Det lader til, at vi Britter har begaaet en stor Fejl ved at foranledige en international Tremilegrænse oprettet for Trawl fiskeri, da det jo viser sig, at andre Lande har langt større Fiskerigdomme indenfor Territoriet end de britiske Øer.

Paa Island f. Eks. er man nu ved at bygge en hel Flaade af Kanonbaade for de Penge, der indbringes i Boder for ulovlig Fangst indenfor Tremilegrænsen. I de gamle islandske Sager finder vi Beretninger om de blodige Kampe, der ofte blev udkæmpet om en ilanddrevet Hval, der skulde tjene til Føden for Befolkningen i de Tider. Man kan deraf slutte, at Befolkningen i høj Grad har forsumt at udnytte de Fiskerigdomme, der fandtes udenfor Landets Kyster. Det var Englænderne, der lærte Islanderne at fiske, og engelske Trawlere, der bragte Bud om, hvor de store Fiskerigdomme var at finde. Nu ved de det — og udnytter fuldtud den Viden. Vi har været deres Lærere — vi har i Storm og Slud pløjet Havet ved de fjerne Islandskyster, og vi fortjener saa sandelig alt det Udbytte, vi kan hente ved disse Kyster, hvis Fiskerigdomme vi har opdaget. Ingen Øre maa vi afstaa af det Gode, som er en Frugt af vort Arbejde, vor Foretagenhed. De islandske Fiskebanker er stadig lige rige.

Færingerne, som burde være fornoget med det de har af Fisk paa egne Felter, søger nu ogsaa til Island og Grønland. De har i lange Tider været uden de tilstrækkelige Hjælpe midler, isolerede og faatalige som de er, og maatte benytte primitive, udrangede Fartøjer og forældede Fiskeredskaber. Deres primitive Haandsnore har givet dem for ringe Udbytte og vil vedblivende yderligere distancere dem i Udviiklingen. De mest fuldkomne Fiske metoder vil altid indbringe den største Fangst, og at de, der ikke har tilsvarende Redskaber eller Midler til Dreifens Udøvelse faar for lidt eller intet for deres Arbejde.

»Ej fanger sovende Mand Sejre og ej heller Fisk kan man tilføje. Men selv om den fornødne Vilje og Arbejdssomhed er for Haanden, vil Resultatet blive ringe, hvis der savnes Indsigt i Driften, og de fornødne, tilsvarende Redskaber. Da vil Udbyttet altid blive lidet i Forhold til anvendte Omkostninger — Arbejde — navnlig da ringe i Forhold til det, der udbringes af andre, der raader over fuldkomnere Udrustning og benytter bedre Metoder. De gamle Metoder maa afløses af de nye alt efter som Udviiklingen skrider frem.

Der er ingen Tvivl om, at en stadig videregaaende Udviikling er en Nødvendighed paa Fiskeriets Omraade. Nye Fremstød og forøget Initiativ med Anvendelse af steds fuldkomnere Redskaber er Fremtidens Løsen. Man maa ikke henfalde til Naivitet at tro det tilstrækkeligt, at man sejler ud — i en lille Baad eller en gammel raadden Skude — og sætter en Stump Garn eller en Krog paa en Haandlinde i Fiskestimerne paa Bankerne og derved opnaar store Resultater. Jo kyndligere Fiskerstanden, jo fuldkomnere Redskaber, desto større Udbytte — saaledes er det — saaledes vil det altid være.

Ovenstaaende overlegne og kyniske Betragtninger synes os ikke klædelige for det engelske Blad. Naar det hedder, at »Færingerne burde være fornoget med det de har af Fisk paa egne Felter«, bør Bladet ikke glemme, hvem der har forarsaget, at Færingerne har maattet søge til Island og Grønland. Det er jo Trawlerne, der tilhører udenlandske, deriblandt engelske, kapitalstærke Selskaber, der ved at holde en Trawlerflaade kan formindske den økonomiske Risiko, som Fiskeriet medfører, idet Tabet paa et enkelt eller flere Skibe kan udjævnes ved Fortjenesten paa andre. Det er rigtigt, at i Konkurrencen med Trawlerne kan »en lille Baad eller en gammel raadden Skude«, som Bladet udtrykker det, ikke klare sig.

For de færøske Fiskere rejser sig Spørgsmaalet: Hvorledes skal vi da klare os i den økonomiske Konkurrensekamp, som Fiskeriet synes at udvikle sig til?

Svaret maa blive: Anvendelse af Fiske metoder, der virkelig giver Lon for udført Arbejde.

Op »Fishing News« har naturligvis Ret i, at jo bedre Produktionsmidler der er til Raadighed, jo større bliver Lønnen for udført Arbejde.

Verdenskrigen ramte Europa haardt. Ogsaa England og engelsk Erhvervsliv vil i mange Aar mærke Virkningerne heraf. Engelsk Kapital er paa adskillige Felter indenfor Produktionslivet fortrængt fra sin Basis, og maa søge nye Udbytningsomraader. Det er muligt, at det bl. a. bliver Fiskerierhvervet, hvor engelsk Kapital vil øve en Indsats. Siker dette, og meget tyder derpaa, rummer det for færøske Fiskere, den Mulighed, at de trænges op i en Krog, hvis de ikke gennem Sammenslutning tager Konkurrencen op. Personligt Mod, Kyndighed og Erfaring i at færdes paa Soen, savner Færingerne ikke. Men færøske Fiskeres Produktionsmidler er forældede. Der maa skaffes nye og tilsvarende. Dette kan kun ske derigennem, at Fiskerne, med Støtte fra Riget, rejser den nødvendige Kapital. Skal det sidste naas, maa der imidlertid i Lagting og Rigsdag sidde Mand, der er skolede i Erhvervenes Skole, og som forstår hvad Tiden kræver. Alt det Evt og Bavl, der, baaret frem af Diglere, Studenter og »Kontoriussere«, har splittet Færofolket, bør kastes paa den nærmeste Køkkenmodding, hvor det hører hjemme. Og Færofolket bør samle sine Kræfter om Produktion og Arbejde. At afviike Jorden og Havet det størst mulige Udbytte og at sørge for, at dette Udbytte tilfalder dem, der arbejder herfor, det er det eneste, der betinger en lysere Fremtid for Færofolket. Vrovels Tid maa være slut. Livets haarde Virkelighed banker paa. Herom er Artiklen i »Fishing News« et talende Vidnesbyrd.

Anton.

Solufamsýning á Olavsokun.

I øllum norðanlondum er nú á dögum stórir ansur fyr heimayrki, og tæy eru fleir og fleir, ið ásanna, at tæd hevur ómettliga nógv at byða fyr land og fólk, at dentur verður lagdur á at virka heima alt tæd, ið fæst yr sjáldum landinum. Umfram hin peningaliga vinningin, ið landið fær av hesum, tæd slíkt arbeiði fólkid upp, so at tæd verður heilskapid og kemur at duga at skýna d, hvat ið vakurt er og velt hóskandi.

I øðrum londum eru árligar framsýningar og útsolur av heimayrki, soleiðis at fólk sjálvi kannu siggja, hvat ið virkad verður, og hevur hetta nógv at byða, ið hugurin verður tæd vakur og tikið verður eftir ti, ið verður synt fram.

I Føroyum hava verið av og á framsýningar, seinast í Vestmanna. Og hava hesar framsýningar ivaleyst haft nógv at byða. Tær hava eivt mongum til at taka uppáftur mangt av ti, ið varð niðurlagt av teirri ársok, at tæd var meira ómakaleyst at keypa handisvøru. Men okkum tykir, at yvirhøvur er her i Føroyum hugurin fyr heimayrki heldur lítill, og halda vit ti, at tæd er vert at arbeiða fyr, at árligar framsýningar og solur verða, soleiðis at fólk kannu koma og siggja teir lutir, ið virkadir eru, og keypa tæd, ið tæy hava hug at eiga.

Vit undirskrivaðu ætla ti at fæd i lag eina framsýning her í Havn á Olavsokun. Umfram annað er ættanin at sýna fram tæd, ið titad er við føroyskum lutum eftir teirri uppskrift, sum Svaboa hevur i bók sinni um Føroyar. Eisini sjálvst tilfarid, ið nýtt verður til at lita víð, verður synt fram. Vit vóna, at øll her i Føroyum, ið hava ans fyr heimayrki, vilja stýða okkum og senda lutir til framsýningina.

Tórshavn, juli 1927.

Johanna Jensen. Ada Rasmussen.
Tóur Dalsgaard. Marius Debes.
M. A. Jacobsen. P. K. Mouritsen.
A. Ziska.

Frá útheiminum.

Frygt for Arbejderpartiet.

Det engelske Overhus behandlede forleden et Endringsforslag til den engelske Valglov, der vil betyde et nyt Slag mod Arbejderpartiets voksende Magt. Forholdet er i Øjeblikket det, at en siddende Regering, hvis den ikke kan opnaa Flertal i Overhuset for en Lov, den har faaet gennemført i Underhuset, kan udnævne saa mange Lords, at

den kan sikre sig Flertal i Overhuset ogsaa. Imidlertid frygter man i betydelende politiske Kredse, at Arbejderpartiet ved næste Valg vil faa en saadan Repræsentation i Underhuset, at det maa tage Regeringstøtterne i sin Haand, hvorfor denne Bestemmelse om Overhuset, som var beregnet som et Vaaben i Reaktionsens Haand, pludselig vil komme til at tjene Fremskridtet. Saa maa den naturligvis ændres. Debatteu blev indledet af Lord Fitzalan, som foreslog en Resolution, i hvilken udtales, at en Reform af Overhuset og dets Sammensætning er særdeles paa-krævet.

Lordkansler Cave fremlagde de Ændringer, Regeringen kunde tænke sig at foreslaa. Disse gaar ud paa, at de arvelige Pladser bevareres, men Antallet af Overhusmedlemmer nedsattes til 350 fra de nuværende 710. Herved bliver Antallet af Pladser, som kan besættes af Regeringen, saa begrænset, at de ikke kan faa Udslagsgørende Betydning.

Ingen amerikanske Dollars til Norge.

Den amerikanske Regering har afslaaet at betale en Erstatning for Beslaglæggelse af norske Skibe under Krigen. Det var Skibsrheder Hannevig, der havde rejst Kravet, der var paa 7 Mill. Kr., som Amerika altsaa ikke vil ud med.

En Dansk-Amerikaner som Morder.

En længe eftersøgt Morder ved Navn Carl Nielsen, er bleven anholdt. Han har over 20 Mord paa Samvittigheden. Sidst i Maj har han dræbt en 27-aarig Kvinde og hendes 4-aarige Datter i Byen Lola Cowan. Han er indsat i Fængsel under skarp Bevogning. Fire Betjente patrullerer Dag og Nat udenfor hans Celle.

Grønland.

Indenrigsminister Kragh har udtalt sig til »København« om den nye Grønlandsforening »Det nye Grønland«. Ministeren udtalte: Jeg frygter stærkt for, at det Tempo, hvori Foreningen ønsker Ændring foretaget, tilsidessætter det Hensyn, som altid fra vor Side maa stilles i første Række — Hensynet til den grønlandske Befolkning. Jeg nærer m. H. t. Opretholdelse af dansk Styre i det mægtige Grønland alvorlige Betænkeligheder overfor Folgerne af en hurtig Gennemførelse af Planerne. I de internationale Interessesbrydninger, som vil blive Følgen af den nye Kurs, vil dansk Styre blive vanskeligt stillet.

Sardin-Fiskerne strøjer.

Fra Paris meddeles: De paa Bretagnes Kyst beskæftigede Sardiniskere har paa nogle store Møder vedtaget at nedlægge Arbejdet. Ifølge Bladene omfatter Konflikten allerede 30,000 Personer, men i Løbet af nogle Dage vil den udvides til at omfatte over 100,000 Personer.

Der gør sig stærke Anstrængelser gældende for at afværge Konflikten, idet Sardin-Industrien er en Livsbetingelse for hele Bretagne.

Kampen mod Tuberkulosen.

Kampen mod Bornetuberkulosen har i disse Dage ført til et opsigtsvækkende Resultat, idet det er lykkedes den franske Professor Calmette, som i tyve Aar har arbejdet med dette Spørgsmaal, at fremstille en Vaksine som har reduceret Tuberkulosedødeligheden hos Smaa-børn fra 26 til 1 pCt.

Dansk Klipfisk.

Der har som bekendt nogle Gange været gjort Forsøg paa at fremstille dansk Klipfisk, men de har ikke haft Succes, vistnok fordi man ikke rigtig var klar over, hvorledes den Vare skal fremstilles. Nu har Firmaet P. Taabell & Co. i Thisted optaget Klipfiskefremstillingen, og alt tyder paa, at den nu lykkes, meddeler »Dansk Arbejde«. Firmaet har haft Kontrakt med en norsk Aftager af Torsk til Klipfisk; men Nordmanden kom i Bekneb med at opfylde Kontrakten, og han blev saa løst fra den paa Betingelse af, at han skulde lære Folk fra Thisted-Firmaet at lave Klipfisk.